

ДРЖАВНА МАТУРА

Презентација намењена наставницима, ученицима и родитељима

Средње техничке школе “Михајло Пупин” Кула

Испити на државном нивоу

1. Завршни испит на крају основног образовања и васпитања
2. Завршни испит на крају средњег образовања и васпитања

Шта је државна матура?

ИСПИТ:

- ↖ на крају средњег образовања и васпитања,
- ↖ којим ученик завршава средње образовање и васпитање,
- ↖ организован од државе и њених институција,
- ↖ који ученику омогућава наставак школовања/ укључивање у свет рада.

Чему служи ? – функције државне матуре

СЕРТИФИКАЦИЈА

завршетак средњег
образовања и услов за
стицање НОКС 4

СЕЛЕКЦИЈА

улазница за наставак
школовања

ЕВАЛУАЦИЈА

инструмент којим се
мери квалитет
образовања

По чему је државна?

Тест/задаци за један предмет исти за све кандидате

Исти тест сви кандидати полажу истог дана и у исто време

Прегледање/оцењивање тестова: екстерно

Упутство за оцењивање и критеријуми оцењивања

Стратешки оквир државне матуре

Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године

предвиђа увођење државне матуре.

Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године

увођење државне матуре доприноси остваривању стратешког циља *обезбеђивање квалитетног образовања за све грађане кроз отвореност, праведност, доступност и демократичност образовања.*

У **директној вези** је први стратешки циљ који гласи: *Повећани квалитет наставе и учења, праведност и доступност доуниверзитетског образовања и васпитања и ојачана васпитна функција образовно-васпитних установа*

као и посебан циљ 1.2: *Унапређен систем за осигурање квалитета у доуниверзитетском образовању и васпитању.*

Законодавни оквир државне матуре

Закон о основама система образовања и васпитања, члан 78.

Завршни испити у основном и средњем образовању и васпитању су **испити на државном нивоу којима се завршава одређени ниво образовања** и васпитања и то:

у општем средњем образовању и васпитању – општа матура;

у средњем уметничком образовању и васпитању – уметничка матура;

у средњем стручном образовању и васпитању – стручна матура,
завршни испит средњег стручног образовања, (...).

Ученик се може уписати на следећи ниво образовања и васпитања на основу резултата постигнутог на испиту из става 1. овог члана, (...).

Законодавни оквир државне матуре

Закон о средњем образовању и васпитању

чланови закона од 58. до 66.

Члан 58. став. 1.

Средње образовање се завршава полагањем испита на државном нивоу. Врсте испита којима се завршава одређени ниво средњег образовања су: општа матура, стручна и уметничка матура, завршни испит средњег стручног образовања (...).

Законодавни оквир државне матуре

Закон о средњем образовању и васпитању чланови закона од 58. до 66.

Члан 58. став. 2 и 3.

(2) Испити из става 1. овог члана полагају се у складу са Законом и овим законом.

(3) Организацију испита из става 1. овог члана, услове под којима се спроводе, састав и процедуре рада комисија, термине испитних рокова, начин оцењивања на испитима и друга питања везана за полагање испита на основу којих се завршава одређени ниво, односно врста образовања прописује министар.

Законодавни оквир државне матуре

Закон о средњем образовању и васпитању чланови закона од 58. до 66.

Члан 58. став. 4 и 5.

(4) Кршење процедуре испита којим се угрожава једнакост ученика, односно одраслих представља тежу повреду радне обавезе запослених.

(5) Изузетно, не сматра се кршењем процедуре ако се врши прилагођавање услова полагања испита за ученике са сметњама у развоју, којим се обезбеђује једнакост ученика и одраслих током полагања испита.

Законодавни оквир државне матуре

Закон о средњем образовању и васпитању чланови закона од 58. до 66.

Члан 59.

- (1) Општом матуrom проверава се усвојеност општих стандарда постигнућа након завршеног средњег општег образовања и васпитања у гимназији, а који се прописују програмом опште матуре.
- (2) Општа матура се полаже у складу са програмом опште матуре, који доноси министар по прибављеном мишљењу Националног просветног савета.

Законодавни оквир државне матуре

Закон о средњем образовању и васпитању чланови закона од 58. до 66.

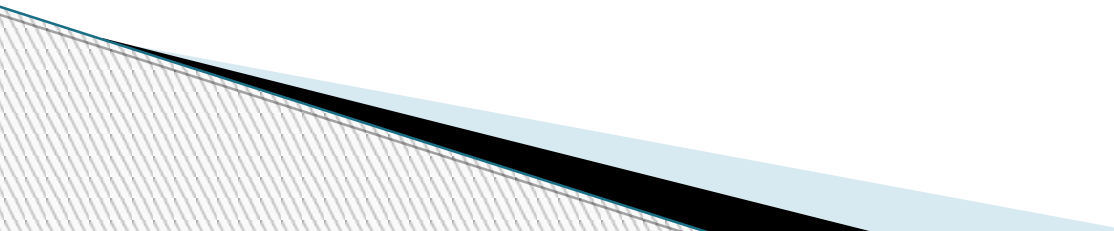
Члан 60.

- (1) Општу матуру полажу ученици након завршеног четвртог разреда средњег општег образовања и васпитања у гимназији.
- (2) Општу матуру, односно њен део може да полаже и ученик након завршеног четвртог разреда средњег стручног, односно уметничког образовања у складу са програмом опште матуре.
- (3) Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом, специфичним тешкоћама у учењу или језичким баријерама полаже општу матуру у условима који обезбеђују превазилажење физичких и комуникацијских препрека, а може да буде ослобођен од полагања дела матурског испита из предмета за које су му током образовања прилагођавани стандарди постигнућа, или да тај део полаже у складу са индивидуалним образовним планом, о чему доноси одлуку тим за инклузивно образовање и тим за пружање додатне подршке ученицима.
- (4) Тимови припремају планове за организовање и спровођење опште матуре за ученике из става 3. овог чланаог савета.

Законодавни оквир државне матуре

Закон о средњем образовању и васпитању чланови закона од 58. до 66.

Члан 61.

- (1) Након положене опште матуре ученику се издаје јавна исправа, у складу са овим законом.
 - (2) На основу положене опште матуре, ученик може да се упише у високошколску установу без полагања пријемног испита, осим испита за проверу склоности и способности, у складу са законом којим се уређује високо образовање.
-

Законодавни оквир државне матуре

Закон о средњем образовању и васпитању чланови закона од 58. до 66.

Члан 62.

- (1) Стручном и уметничком матуrom проверава се стеченост компетенција и усвојености посебних стандарда постигнућа прописаних стандардом квалификације у оквиру одговарајућег занимања и за наставак образовања у научној, стручној или уметничкој области у којој је стекао средње образовање и васпитање, на струковним или академским студијама без полагања пријемног испита, у складу са законом којим се уређује високо образовање.
- (2) Стручна матура полаже се у складу са прописаним програмом стручне матуре који доноси министар по прибављеном мишљењу Савета за стручно образовање и образовање одраслих.
- (3) Уметничка матура се полаже у складу са прописаним програмом уметничке матуре који доноси министар по прибављеном мишљењу Националног просветног савета. .

Законодавни оквир државне матуре

Закон о средњем образовању и васпитању чланови закона од 58. до 66.

Члан 63.

- (1) Стручну, односно уметничку матуру полаже ученик након завршеног четвртог разреда средњег стручног, односно уметничког образовања и васпитања у стручној, односно уметничкој школи.
- (2) Стручну, односно уметничку матуру може да полаже одрасли након савладаног програма трогодишњег средњег стручног, односно уметничког образовања и васпитања у стручној, односно уметничкој школи по програму прилагођеном за одрасле.
- (3) Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом, специфичним тешкоћама у учењу или језичким и социјалним баријерама полаже стручну, односно уметничку матуру у условима који обезбеђују превазилажење физичких и комуникацијских препрека, а може да буде ослобођен полагања дела матурског испита из предмета за које су му током образовања прилагођавани стандарди постигнућа, или да тај део полаже у складу са индивидуалним образовним планом, о чему одлуку доносе тим за инклузивно образовање и тим за пружање додатне подршке ученицима.
- (4) Тимови припремају планове за организовање и спровођење стручне и уметничке матуре за ученике из става 3. овог члана.

Законодавни оквир државне матуре

Закон о средњем образовању и васпитању чланови закона од 58. до 66.

Члан 63а.

- (1) Кандидат после завршеног трогодишњег средњег стручног образовања по дуалном моделу има право на полагање стручне матуре или опште матуре уколико је савладао програм за стицање компетенција потребних према програму матуре.
- (2) Право из става 1. овог члана кандидат стиче најмање две године после завршеног средњег образовања.
- (3) Програм из става 1. овог члана доноси министар, у складу са подручјем рада коме припада образовни профил.
- (4) Ближе услове за остваривање програма из става 1. овог члана прописује министар.

Законодавни оквир државне матуре

Закон о средњем образовању и васпитању чланови закона од 58. до 66.

Члан 64.

- (1) Након положене стручне, односно уметничке матуре ученик стиче средње стручно, односно уметничко образовање и васпитање, о чему се издаје јавна исправа, у складу са овим законом.
- (2) На основу положене стручне, односно уметничке матуре ученик може да се упише на студије у научној, стручној или уметничкој области у којој је стекао средње образовање и васпитање, без полагања пријемног испита, осим испита за проверу склоности и способности, у складу са законом којим се уређује високо образовање. 23
- (3) На основу положене стручне, односно уметничке матуре ученик може да се упише на студије изван области из става 2. овог члана, уз полагање одређених предмета опште матуре, које утврди самостална високошколска установа уместо пријемног испита, у складу са законом којим се уређује високо образовање.

Законодавни оквир државне матуре

Закон о средњем образовању и васпитању чланови закона од 58. до 66.

Члан 65.

- (1) Завршним испитом средњег стручног образовања и васпитања проверава се стеченост компетенција дефинисаних стандардом квалификације за обављање послова одговарајућег занимања.
- (2) Завршни испит средњег стручног образовања и васпитања полаже се по програму који доноси министар по прибављеном мишљењу Савета за стручно образовање и образовање одраслих

Законодавни оквир државне матуре

Закон о средњем образовању и васпитању чланови закона од 58. до 66.

Члан 66.

- (1) Завршни испит полаже ученик након завршеног средњег стручног образовања и васпитања у трогодишњем трајању.
- (2) Право на полагање завршног испита има одрасли након савладаног програма средњег стручног образовања по програму за одрасле, у складу са овим законом.
- (3) Ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом, специфичним тешкоћама у учењу или језичким и социјалним баријерама полаже испите из ст. 1. и 2. овог члана у условима који обезбеђују превазилажење физичких и комуникацијских препрека, а може да буде ослобођен полагања дела испита из предмета за које су му током образовања прилагођавани стандарди постигнућа, или да тај део полаже у складу са индивидуалним образовним планом, о чему доносе одлуку тим за инклузивно образовање и тим за пружање додатне подршке ученицима.
- (4) Тимови припремају планове за организовање и спровођење завршног испита за ученике из става 3. овог члана. (5) Након положеног завршног испита, ученику, односно одраслом, издаје се јавна исправа, у складу са овим законом.

Законодавни оквир државне матуре

Закон о високом образовању

Члан 9. став 1.

Право на високо образовање имају сва лица са положеном општом, стручном или уметничком матуром, у складу са овим законом и законом који уређује средње образовање.

Члан 100. став 1, 2. и 3.

Високошколска установа врши упис на студије у складу са законом, уз вредновање опште, стручне и уметничке матуре.

Високошколска установа својим општим актом утврђује који се испити са опште, стручне и уметничке матуре вреднују приликом уписа на студије и утврђује критеријуме на основу којих се обавља класификација и избор кандидата за упис на студије.

Високошколска установа сачињава ранг листу пријављених кандидата за упис на студије првог степена на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању у четворогодишњем трајању и на матурским испитима (...).

Законодавни оквир државне матуре

ПОДЗАКОНСКА АКТА

Правилник о програму опште и уметничке матуре

Правилник о програму стручне матуре и завршног испита

**Правилник о календару образовно-васпитног рада средњих школа за школску 2022/2023.
годину**

Правилник о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у
делу општеобразовних предмета („Сл. гласник РС“, број 117/2013).

ВРСТЕ МАТУРЕ

Прописане су ЗОСОВ-ом (чл. 78.) и Законом о средњем образовању и васпитању

ОПШТА МАТУРА – на крају општег средњег образовања

УМЕТНИЧКА МАТУРА – на крају средњег уметничког образовања

СТРУЧНА МАТУРА – на крају средњег стручног образовања

ЗАВРШНИ ИСПИТ СРЕДЊЕГ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА – на крају трогодишњег средњег стручног образовања

ПРОГРАМ државне матуре

Регулисан је подзаконским актима (правилницима) о програму.

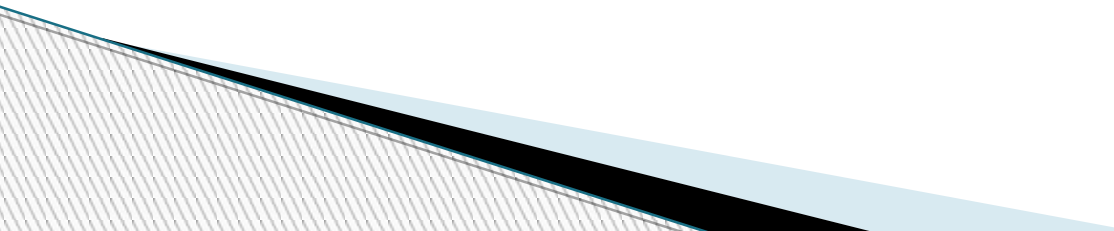
Обавезни и изборни део

ОБАВЕЗНИ програм **опште** матуре

1. Српски језик и књижевност, односно Матерњи језик и књижевност,
2. Математика, односно општеобразовни предмет са Листе (уколико се математика учи две и мање година),
3. Општеобразовни предмет са Листе.

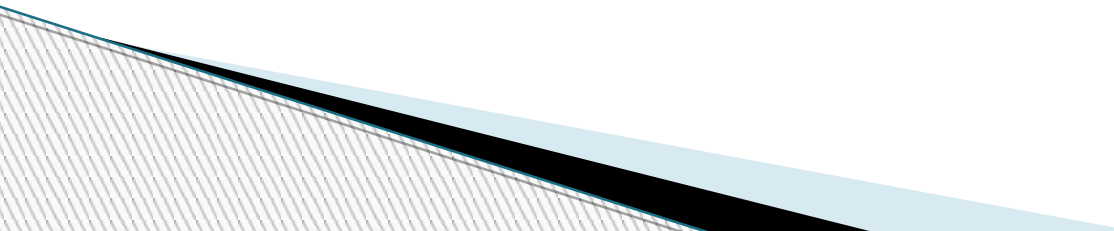
ПРОГРАМ државне матуре

ОБАВЕЗНИ програм **уметничке** матуре

1. Српски језик и књижевност, односно Матерњи језик и књижевност,
 2. Општеобразовни предмет са Листе,
 3. Уметнички наставни предмет.
-

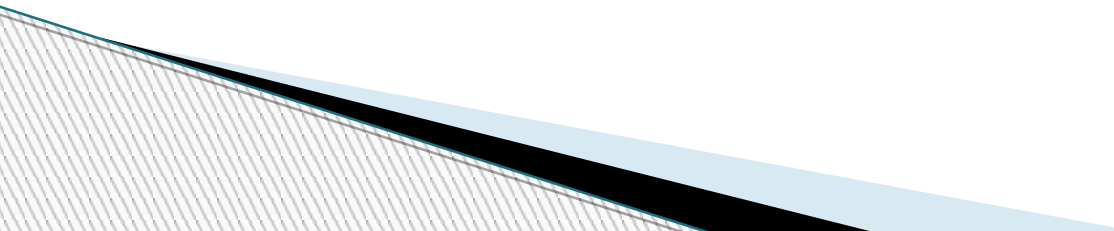
ПРОГРАМ државне матуре

ОБАВЕЗНИ програм **стручне** матуре

1. Српски језик и књижевност, односно Матерњи језик и књижевност,
 2. Математика, односно општеобразовни предмет са Листе,
 3. Стручни испит се састоји из **теоријског** дела (тест за проверу стручно-теоријских знања) и **практичног** дела (матурски практични рад).
-

ПРОГРАМ државне матуре

Листа општеобразовних наставних предмета

1. Српски језик и књижевност, односно матерњи језик и књижевност (Албански, Босански, Бугарски, Мађарски, Русински, Румунски, Словачки, Хрватски)
 2. Математика
 3. Биологија
 4. Географија
 5. Историја
 6. Српски као нематерњи језик (само за припаднике националних мањина)
 7. Страни језик (Енглески, Италијански, Немачки, Руски, Француски, Шпански)
 8. Физика
 9. Хемија
-

ПРОГРАМ државне матуре

ИЗБОРНИ део

У **изборном делу**, предмети се могу бирати само са листе и једино ограничење је у томе да се не могу бирати предмети који су већ одабрани у **обавезном делу**.

У **изборном** и **обавезном** делу (осим стручног испита у стручној матури) могу се налазити само предмети за које су дефинисани **стандарди постигнућа**.

Број изборних предмета које сваки кандидат може одабрати је неограничен.

За кандидата који одлучи да полаже више од једног предмета/испита у изборном делу матуре, овај део матуре постаје **обавезан**.

ПРОГРАМ државне матуре

ЗАВРШНИ ИСПИТ СРЕДЊЕГ СТРУЧНОГ ОБРАЗОВАЊА

Полаже ученик који је завршио средње стручно образовање у трогодишњем трајању.

Реализује се кроз практичан испит који се састоји из једног или више стандардизованих задатака којима се проверавају стручне компетенције прописане стандардом квалификација, односно стечена знања, умења и вештине у складу са наставним планом и програмом (преузето из Правилника о програму стручне матуре и завршног испита).

Матурски испит за ученике који раде по ИОП-у 1

Дефинишу се олакшице и прилагођавања, али се садржај не модификује

Начин полагања : Временско трајање, Простор, Асистент...

Прилагођавање тестова: Фонт, Формат, Брајево писмо, Звучни запис...

Специфична помагала: Рачунар, Брајева машина или тастатура, Лупа...

Прилагођено оцењивање: Толеранција у изостављању, додавању, замењивању слова, Читљивост рукописа, Акцентовање, Просторна оријентација...

Државна матура: НОВИНЕ

- МАТУРСКИ испит (део који се полаже преко **тестова** у ОМ, УМ и СМ) је нови у односу на досадашњу матуру (осим теоријског дела стручног испита у реформисаним профилима који је већ био у виду теста)
- Матурски испит из општеобразовних предмета представља проверу остварености стандарда постигнућа
- Практични део стручног испита у СМ је обавезан за све стручне профиле
- ЗИ није значајно измењен, а ново је што се у оквиру државне матуре спроводи у свим образовним профилима

Дражавна матура: реализација

Прво спровођење **завршног испита на крају трогодишњег средњег образовања** планирано је за **јун 2023. године.**

Прво спровођење **опште, стручне и уметничке матуре** планирано је за **јун 2024. године.**

Државна матура: институције које учествују у припреми и реализацији

Министарство просвете – Сектор за средње образовање и васпитање и образовање одраслих и школске управе

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центар за испите

Педагошки завод Војводине (само за територију Војводине)

Покрајински секретаријат за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице

Индиректно укључени:

Савети – Национални просветни савет, Савет за стручно образовање и образовање одраслих, Национални савет за високо образовање

Национални савети националних мањина

Координационо тело Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа

- ▶ Презентацију саставио Марјан Љ Иванов, спец. тех. наука – виши педагошки саветник
- ▶ на основу материјала добијеног на састанку координатора програма Државне матуре са представницима Школских управа 04.11.2022.год. у Сомбору.
- ▶ Додатне информације везане за Државну матуру можете наћи на следћем сајту:
- ▶ <https://matura.edu.rs/>

▶ у Кули, 23. Новембар 2022.године